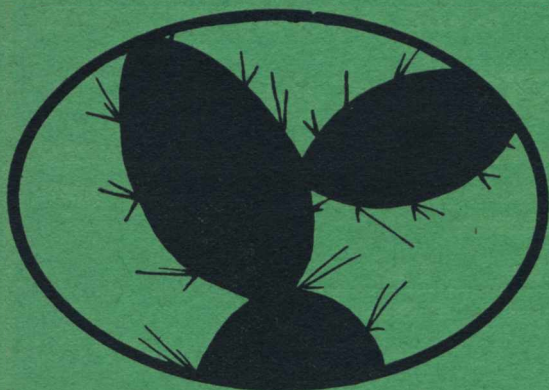

SUCCULENTA

Nederlands-Belgische Vereniging
van Liefhebbers van Cactussen
en andere Vetplanten

1953
No. 5

Voorzitter : A. F. H. BUINING, „Hohorst”, Hamersveld (Utrecht).

Secretaresse : Mevr. J. GRULLEMANS—VAN BERGHEM, Here-
weg 19, Lisse.

Penningmeester : G. D. DUURSMA, „Vijversburg”, Rijperkerk (Fr.)
Postgiro no. 133550.

Redactie : A. J. A. UITEWAAL, Alex. Boersstraat 25hs, Amsterdam.

Voor Uw planten en bloemen heeft U alle zorg en liefhebberij.

De voeding van planten en bloemen heeft grote invloed op de groei en bloei.

Daarom is het belangrijk dat U er zeker van kunt zijn dat het plantenvoedsel van de POKONFABRIEK 100 % safe is.

POKON voor al Uw Kamer- en Kasplanten gedurende de groei- en bloeitijd.

flessen van 50 gram	100 gram	Pond	Kg
35 cent	60 cent	f 2.—	f 3.50

KORRELMEST voor de tuin

verkrijgbaar in aardige en handige STROOIDOZEN waardoor regelmatige verdeling mogelijk is en verbranding wordt voorkomen.

1,2 kg	4 kg
f. 1,—	f. 3.—

En dan

CHRYSAL, het NIEUWE preparaat dat

S N I J B L O E M E N langer goed houdt.

Thans in geheel nieuwe verpakkingen in Aluminium folie.

25 gram	50 gram	100 gram	750 gram in bus
35 cent	60 cent	f 1,10	f 5,—

Vul het Chrysalwater dat opgezogen wordt met Chrysalwater bij. Het Chrysalwater blijft dan werkzaam en hoeft niet ververst te worden,

HET BLIJFT WEL 1 à 2 MAANDEN HELDER EN REUKVRIJ.

H. P. BENDIEN

Pokon-, Korrelmest- en Chrysalfabriek

N A A R D E N

Nederlands-Belgische Vereniging
van Liefhebbers van Cactussen
en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Winterharde succulenten

Collecties van Liefhebbers XI.

Bij de heer *Maarschalk* *erwaart*, een Amsterdams liefhebber, heb ik het weer eens getroffen, getroffen namelijk om in deze rubriek een niet vaak voorkomende collectie te kunnen beschrijven. Het artikel van Dr. *Boom* over winterharde succulenten (zie Succ. '51, pag 78), waarvan de kern luidde: waarom houdt de belangstelling voor de succulenten op, wanneer een plant winterhard is, heeft succes gehad. Het verwondert me dat dit succes niet veel groter is. Immers, liefhebbers die een kleine tuin hebben of op een bovenhuis wonen, drie hoog, zoals de heer *Maarschalk* *erwaart*, liefhebbers die te weinig tijd hebben om aan een grotere collectie planten de nodige zorg te besteden, of er geen kassen of broeibakken op na kunnen houden en die de planten 's winters binnen op een minder geschikte plaats moeten laten overwinteren, of zij, die over geen ruime beurs beschikken en voor wie de kosten van verwarming in de winter een bezwaar zijn, voor hen allen zijn winterharde succulenten een uitkomst. Trouwens ook voor hen, die er wel succulenten op na willen houden maar er geen moeite voor over hebben om ze te verzorgen; deze categorie zou ik echter liever willen overslaan. Bij dat alles komt — en na hetgeen ik er van gezien heb moet ik Dr. *Boom* inderdaad gelijk geven — dat een

collectie winterharde succulenten weinig of niets voor een collectie niet-winterharde behoeft onder te doen. Vooral als men niet al te veel met gebrek aan ruimte te kampen heeft is er werkelijk iets heel bijzonders van te maken.

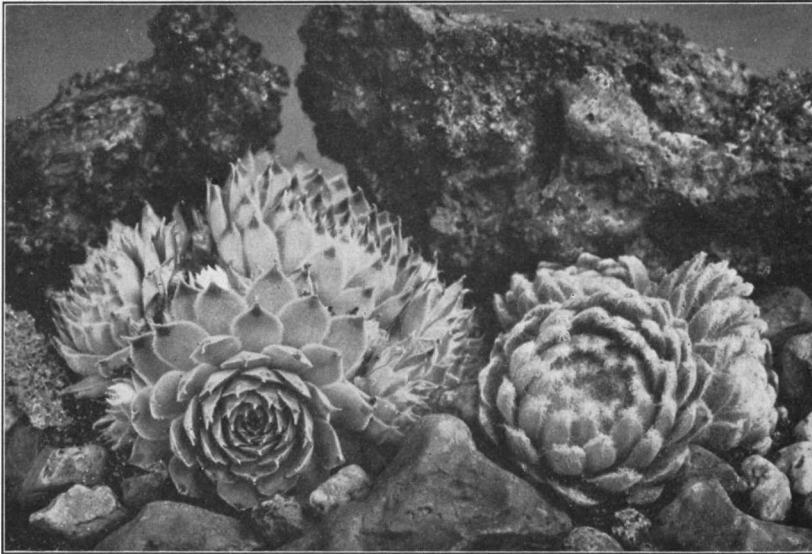
De heer M a a r s c h a l k e r w a a r t moet erg met zijn ruimte woe-keren en dat hij niettemin de middelen heeft gezocht, en gevonden, om zijn liefhebberij voor succulente planten te kunnen botvieren, dwingt bewondering af; hij verdient een pluim op zijn hoed! Langs het dak loopt een smalle, platte strook waar hij zijn planten neer kan zetten (jammer genoeg kon ik er geen goede foto maken), een ideale gelegenheid, want dit stukje plat dak ligt precies op het Zuiden en is in de rug, aan de noordkant dus, gedekt door het hoog oplopende gedeelte van het dak; door een raam kruipend kan de eigenaar zijn planten bereiken en voor hetzelfde raam zit hij vaak, zijn pijpje rokend, van zijn planten te genieten. De mensen aan de overkant zullen wel eens denken: wat voert die man daar toch altijd uit, meende de heer M. Begrijpelijk, dat hij ook naar andere, gemakkelijker te bereiken plekjes heeft omgekeken om er planten neer te zetten. Er is een balkon achter het huis, maar dit moet voor de huisvrouw gereserveerd blijven, wat wel te begrijpen is, want het is de enige gelegenheid in de woning om in de open lucht huishoudelijke bezigheden te verrichten. Plantenliefhebbers zijn echter ingenieus. Op buiten het balkon aan weerszijden uitstekende balken, waaraan waslijnen zijn bevestigd, heeft hij een paar smalle, langwerpige bakken getimmerd en gevuld met planten, deze bakjes zijn zomer en winter een sieraad. Om het hout te maskeren heeft hij er kurkschors tegen gespijkerd. Verder heeft hij tegen de zijwanden van het balkon kleine stellages getimmerd, waarop in schaaltes — wat beter is dan in afzonderlijke potjes — verschillende planten staan, die hij al bezat vóór hij zich op winterharde soorten ging toeleggen, maar die hij toch niet weg wilde doen, w.o. verschillende *Haworthia* s en *Gasteria* s en andere planten die de winter tamelijk goed binnenshuis kunnen doorbrengen. Ook liet hij me bakjes met mooie winterharde succulenten zien door het keukenraam omhoog te schuiven, waar ze buiten op de vensterbank stonden te prijken. Een liefhebber, die zich weet te behelpen!

Laat ik eerlijk zeggen dat ik bij het zien van deze winterharde succulenten enthousiast ben geworden, waaraan de geestdriftige manier, waarop de heer M a a r s c h a l k e r w a a r t over zijn planten spreekt, het zijne toe deed. Bovendien moest ik er onwillekeurig aan denken, hoeveel geldelijke opofferingen en ook moeite het in stand houden van een collectie niet-winterharde succulenten vaak vergt. Het onderhoud van de kas, de verwarming van de kas in de winter, het schoonboenen van een paar honderd potjes, het tijdrovende verpotten van een vrij grote collectie planten in het voorjaar, enz., enz. Ach, we hebben het er graag voor over; de voldoening, die je achteraf van soms minder prettige karweitjes hebt en vooral het genoegen, dat we als resultaat van al onze zorgen beleven, vergoedt dit alles rijkelijk.

Misschien ligt in dit laatste een antwoord opgesloten op de door Dr. B o o m gestelde en hier zoëven aangehaalde vraag. Ongetwijfeld kunnen we ons veel moeite en zorg besparen wanneer we winterharde succulenten zouden kweken. Misschien is het in de grond van de zaak zelfs niet erg verstandig er planten of vissen e.d. op na te houden uit tropische of subtropische streken, die bij ons slecht of moeilijk aarden. Toch doen we

het, zelfs met enthousiasme; m.i. heus niet alleen uit zucht naar het ongewone, naar wat anders dan anders; hebzucht behoort gelukkig tot de zeldzame uitzonderingen bij succulentenliefhebbers.

Het feit echter, dat we door het serieus beoefenen van onze liefhebberij, ondanks de daarmee gepaard gaande moeilijkheden, meer of minder succes oogsten, is m.i. de voornaamste maatstaf voor onze blijvende belangstelling voor het kweken van succulente planten. Als we geen succes boeken is het immers met het enthousiasme meestal gauw gedaan. Weliswaar niet altijd, want de een heeft meer liefde voor planten en meer doorzettingsvermogen dan de ander maar het lijdt haast geen twijfel dat, hoe meer moeite onze liefhebberij ons kost, hoe groter de voldoening is bij gunstige resultaten. Overigens: het tropische oefent op de meesten onzer een bijzondere aantrekkingskracht uit door de ongewone rijkdom van vormen en kleuren die dit klimaat oplevert.

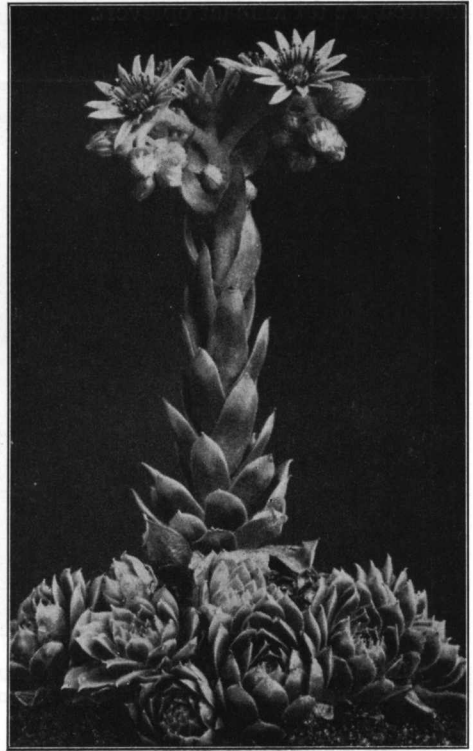
Links: *Semp. tectorum calcareum*; rechts: een vorm van *Semp. fauconnetii* (arachnoideum x tectorum), lange haren op de toppen van de bladeren.

Dat de heer Maarschalkerwaart winterharde succulenten kweekt, dat weten we nu, maar wat kweekt hij eigenlijk? Bij lange niet alle planten die Dr. Boom in zijn artikel heeft aanbevolen; de heer M. is trouwens pas een paar jaren geleden begonnen te verzamelen en daar hij niet over de ruimte om heel veel planten te kweken beschikt, heeft hij het geslacht *Sempervivum* de voorkeur gegeven. Men mag een collectie van veel vertegenwoordigers van één geslacht monotoon vinden — wat het ook vaak is — en de ene plant vanzelfsprekend mooier dan de andere, een collectie *Semperviviums* is mooi. Niet alleen de als voorbeeld geijkte *Semp. arachnoideum* (het spinnewebplantje) is een bijzondere en mooie plant, er zijn nog tal van andere, minstens even interessante soorten. Zelfs de eenvoudigste soorten zijn aantrekkelijk, juist door hun eenvoud. Er valt

in het bijzonder ook een rijkdom aan kleuren te constateren. „Schilders zijn er mesjogge van geworden”, zo werd me verzekerd. Als ik dan ook zo over de planten, die op het dak stonden en hard en zonnig gekweekt zijn, heen keek, was het inderdaad een schilderachtig tafereel van fraaie, vooral tere tinten, te meer daar de planten bloeiden. Veel groene, tinten maar fijne, vooral grijs- en blauwachtig groene kleuren zag ik en wat sommige planten zo levendig maakt zijn de fraaie wimpers aan de randen van de bladeren, die vaak ook helemaal fijn behaard zijn en dikwijls bruin of purperachtig gekleurde toppen hebben; ook ziet men veel roodbruin tot purperachtig gekleurde planten, omgekeerd hebben sommige van deze bladeren groene toppen. De door vorm en tekening zo sprekende bloemen hebben overheersend lichtrode tinten, slechts enkele soorten hebben geelachtige bloemen. De planten bloeien erg gemakkelijk; zoals u weet, zijn het eindstandige bloeiërs, als de plant gebloeid heeft sterft ze af, maar geen nood, want bijtijds heeft ze gezorgd voor een vaak talrijk nakroost. Zo'n plant met stekken doet wel even denken aan een kloek met kuikens.

De cultuur van *Sempervivums* is gemakkelijk, de planten zijn bijna onverwoestbaar, niet voor niets heten ze *Sempervivum*, d.i. altijdlevend. Gezonde tuingrond, vermengd met een ongeveer even grote hoeveelheid kalkpuin, voldoet reeds heel goed; er moet vooral voor gezorgd worden, dat de grond niet te voedzaam is, veel kalk bevat en goed gedraineerd is. In een te voedzame grond of bij gebrek aan voldoende licht etioleren deze planten erg gemakkelijk. In de open lucht voelen ze zich 't beste op hun plaats, liefst op een rotspartijtje of steenachtige bodem; zonder meer in de volle grond uitgeplant groeien ze niet alleen vaak te weelderig maar worden bovendien onooglijk door de opspattende aarde. Wanneer ze buiten staan behoeft men ze zelden of nooit water te geven; men moet bij voorkeur ook 's winters de planten buiten laten, slechts er voor zorgend, dat de grond niet te nat wordt omdat deze dan zou bevriezen; daarom bij langdurige regen en strenge koude beschermen met een raam.

De heer Maarschalkertwaart heeft op het grind op het dak brokken flagstone gelegd, daarop grotere en kleinere rotsstenen en de planten daar eenvoudig tussen gezet met een weinig aarde. De planten hebben o zo weinig grond nodig, het lijkt wel of ze kunnen leven van lucht en water alleen. Stekjes zet hij eerst in een kistje met het genoemde grond-

Semp. schlehanii; bij de typische vorm hebben de rozetten grotere rozetten en bredere bladeren.

mengsel, zijn ze voldoende geworteld dan neemt hij ze voorzichtig uit het kistje, met de aanhangende aarde en plaatst ze zonder meer in het rots-partijtje, soms strooit hij ook nog wat grond aan de voet van het plantje.

Wil men iets meer over de geschiedenis in het algemeen en over verschillende, bij ons nogal eens voorkomende soorten aan de weet komen, dan raden we aan te lezen, wat G. D. D u u r s m a in zijn boek „Vetplanten” over *Sempervivums* schrijft. Ook in *Succulenta* jg. 1927, pag. 86 t/m 88; jg. 1928 p. 147 t/m 153; jg. 1928 pag. 147 t/m 153 en jg. 1929 pag. 141 t/m 146 vindt men belangrijke bijdragen tot de kennis der *Sempervivums*. Wil men zich verder in dit geslacht verdiepen, dan is het werk *Sempervivums* van R. L l o y d P r a e g e r (1932) het meest aan te bevelen. Heel interessant, al is het moeilijk te verkrijgen, is ook het boekje *Les Joubarbes* door H e n r y C o r r e v o n (1926); de Franse naam voor deze planten betekent Baard van Jupiter. De schrijver heeft in dit werkje zijn ervaringen vastgelegd, opgedaan gedurende de vijftig jaren waarin hij deze planten bij voorkeur kweekte. Hij had, tervergeefs helaas, verschillende botanici een complete collectie stekken van zijn planten gezonden, in de hoop dat zij dit geslacht zouden bewerken. Om het geslacht *Sempervivum* goed te kunnen bestuderen en te bewerken is echter observatie van deze planten op hun oorspronkelijke groeiplaatsen vrijwel onontbeerlijk.

Volgens A. B e r g e r (in *Crassulaceae*, 1930) telt het geslacht *Sempervivum* ca 200 moeilijk te onderscheiden „soorten”, welke evenwel gemakkelijk tot ongeveer 25 goede soorten en variëteiten zijn terug te brengen. B e r g e r verdeelt ze in twee secties; een vrij grote sectie, waarvan de bloemen 8-18 tallig zijn en de bloemkroonblaadjes stervormig zijn uitgespreid, de andere sectie heeft (5-)6 tallige klokvormige, steeds gele bloemen. De eerste sectie is weer onderverdeeld in een rood bloeiende groep (soms zijn de bloemen aanvankelijk geelachtig, doch zij worden later rood), wel de grootste groep, waaronder bekende soorten als *S. tectorum*, *S. montanum* en *S. arachnoideum* gerangschikt zijn, en een geel of witbloeiende groep, van welke men *S. borisii* wel eens in de verzamelingen tegen komt. Geelbloeiende *Sempervivums* ziet men over het algemeen weinig en vanzelf dus ook planten van de tweede sectie, onderverdeeld in planten met tamelijk grote, uitgespreide rozetten, zoals *S. heuffelii*, en andere met kleine, min of meer kogelvormig gesloten rozetten zoals *Semp. soboliferum* en *S. arenarium*.

Met de juiste naamgeving van de planten van dit geslacht is het, zoals uit het voorgaande wel enigszins gebleken is, tamelijk slecht gesteld. Verschillende namen dekken vaak een en dezelfde plant; vele van de als soort verspreide planten zijn niet anders dan planten, die meer of minder duidelijk kenmerken bezitten van reeds beschreven soorten. Hoe het zij, dat het verzamelen van een collectie *Sempervivums* de moeite loont, bewees mij de collectie van de heer M a a r s c h a l k e r w a a r t en het lijdt m.i. geen twijfel, dat een gemengde verzameling winterharde succulenten, waarvoor het reeds meer genoemde artikel van Dr. B o o m enige nuttige wenken geeft, met de mooiste collectie niet-winterharde succulenten kan wedijveren.

Ophthalmophyllum schlechteri Schwant.

door Dr. H. W. de Boer.

In het systeem van Herre en Volk (zie: Mesembryanthemaceae door Jacobson, Volk en Herre) staan de geslachten Oophytum, Conophytum en Ophthalmophyllum vlak bij elkaar.

Het verschil zit hierin, dat bij de geslachten Conophytum en Ophthalmophyllum de bladeren van de bloemkroon tot een buis zijn vergroeid, terwijl bij het geslacht Oophytum een vergroeiing van de bloemkroonbladeren niet of slechts ternauwernood heeft plaats gehad. Het verschil tussen de geslachten Conophytum en Ophthalmophyllum is te zoeken in de lengte van de spleet, welke, zoals men weet, te vinden is op de scheiding tussen

Ophthalmophyllum schlechteri Schwant.

foto: Dr de Boer.

de beide geheel of grotendeels vergroeide bladeren, die samen het „corpusculum”, het eigenlijke lichaampje van de plant vormen. Deze spleet is bij het geslacht Conophytum, althans bij de niet-bilobe vormen, zeer kort, doch bij het geslacht Ophthalmophyllum bijna even lang als het gehele plantenlichaam breed is. Verder heeft een Ophthalmophyllumsoort twee duidelijke vensters; deze ontbreken echter bij bijna alle Conophytums.

Terwijl het geslacht Oophytum slechts twee soorten telt, die moeilijk in de cultuur zijn en slechts zelden in verzamelingen worden aangetroffen, zijn Conophytum- en Ophthalmophyllumsoorten vrij gemakkelijk te kweken.

Conophytums worden, zoals bekend is, zowel uit zaad als van stek gekweekt; daar Ophthalmophyllumsoorten veel minder neiging tot zodevorming hebben, lenen deze zich niet zo goed tot vermeerdering door

stekken; men is dus in hoofdzaak aangewezen op vermeerdering uit zaad.

Het geslacht *Ophthalmophyllum* telt thans 17 soorten; men heeft dus, naast de vrij bekende soorten *O. dinteri*, *O. friedrichiae* en *O. triebneri*, keuze genoeg.

Een van de mooist bloeiende soorten is wel *O. schlechteri*, welke zich, zoals op de foto is te zien, bij toenemende ouderdom wel degelijk toelegt op het vormen van zoden of klompen. In de linker benedenhoek ziet men nl. een meer dan 20 jaar oud exemplaar, bestaande uit ongeveer 20 hoofdjes, waarvan bij één hoofdje de bloem juist is geopend en bijna alle andere hoofdjes een knop vertonen. Boven en rechts van dit exemplaar ziet men drie groepen van witte bloemen en elke groep vertegenwoordigt één plant! Kunt u zich voorstellen, welk een prachtige indruk zo'n veelkoppige *O. schlechteri* maakt, wanneer in September elk hoofdje met een vrij grote witte bloem is getooid?

De cultuur van *Ophthalmophyllum* houdt zo ongeveer het midden tussen die van *Conophytum* en van *Lithops*. Zoals men weet, hebben de *Conophytums* een uitgesproken rustperiode in de zomer nl. van Mei tot September (de rustperiode van de bilobe vormen valt 1 à 1½ maand vroeger); ze groeien daarentegen van September tot Mei, terwijl men, om rotting en ziekten te voorkomen — dus meer uit praktische overwegingen — in de zonloze, koude maanden December, Januari en Februari geen water geeft. De *Ophthalmophyllums* hebben ook in de zomer een rustperiode, welke echter wat vroeger begint en wat vroeger eindigt. Dit betekent dat men in het voorjaar en in de voorzomer de *Ophthalmophyllums* weinig behoeft te gieten; midden in de zomer, bij volle zonneschijn, hindert een flinke wekelijkse watergift niet, maar in de nazomer en herfst giete men vrij geregeld, terwijl door voorzichtig gieten, alleen op zonnige dagen, de groei tot diep in de herfst wordt gestimuleerd.

Aan de Belgische leden van Succulenta.

Met veel ongeduld wachten de meeste leden om de twee maanden op het verschijnen van het tijdschrift en met reden! De mooie foto's, de verscheidenheid van de artikelen en de leerzame uiteenzettingen kunnen niet anders dan iedere liefhebber enkele uurtjes succulentengenot verschaffen.

Nochtans is er tot op heden door de leden van onze Belgische afdeling in het tweemaandelijks tijdschrift weinig gepubliceerd geworden. Om de eenheid van onze Nederlands-Belgische vereniging nog meer in de hand te werken wil ik aan de Belgische leden vragen niet alleen een passieve houding aan te nemen, maar actief mee te werken aan het opstellen van artikelen die in *Succulenta* kunnen opgenomen worden.

Schrijf daarom over uw ondervindingen, over uw specialisatie of over andere succulentenaangelegenheden een of meer artikelen. Ondergetekende is gaarne bereid de artikelen van de Belgische leden na te zien alvorens ze aan de redactie van *Succulenta* door te zenden.

Hoe meer leden er medewerken, hoe rijker onze kennis van de succulenten zal worden en hoe meer vreugde onze liefhebberij ons zal geven.

Wacht dus niet af om te zien wat andere leden zullen inzenden, tracht zelf de eerste te zijn die een artikel inzendt.

Boechout, Provincie Steenweg 167.

André de Prins.

Onze kas.

Daar de verzorging van onze planten in sterke mate afhankelijk is van de plaats waar ze gekweekt worden, lijkt het mij goed in ons blad het een en ander over oude en nieuwe kassen te vertellen.

Voor de kasbezitters is het o.a. nuttig te weten hoe op de verwarming bezuinigd kan worden. Na de geschiedenis van de kassenbouw hoop ik in een volgend artikel iets te vertellen over de bouw van de kas, de verwarming en hoe deze berekend kan worden. Tenslotte volgt dan een vergelijking van de kosten bij verschillende brandstoffen. Voor dit laatste heb ik de hulp van onze kasbezitters nodig, schrijft u mij wat uw kosten zijn geweest in de afgelopen winter. Hierbij vermelden de maat van de kas, of de kas al of niet is ingegraven, de manier van dekking, en zo mogelijk wat de kosten bedroegen in de vorige strengere winters.

Een enkel woord over de geschiedenis van de kas.

Willen wij als amateurs een kas maken dan is het volgens mij van belang te weten hoe de tegenwoordige kas zich in de loop der tijden ontwikkeld heeft. Door beperkte mogelijkheden en middelen zullen wij vaak tot dezelfde resultaten komen als onze voorouders. De moderne techniek geeft vele mogelijkheden, doch wij kunnen daarvan om redenen van financiële aard meestal geen gebruik maken.

Uit de Griekse geschiedenis is bekend, dat men zich toen reeds bezighield met het kweken van gewassen. Men deed dit volgens Homerus ($\pm$ 950 v. Chr.) in tuinen, welke door hagen omgeven waren om de planten tegen wind te beschutten.

Uit de Romeinse tijd, $\pm$ 300 jaar v. Chr., lezen we ook over plantencultuur, waarbij voor het eerst de temperatuur beïnvloed wordt. Op binnenplaatsen van huizen werden komkommers of meloenen gekweekt op verrolbare stellages, welke 's nachts naar binnen werden gereden of met een soort glas, Mariaglas of gipsspaat werden toegedekt. Ook werden de planten in die tijd ($\pm$ 20 jaar voor Chr.) wel getrokken met behulp van warm water als bodemverwarming.

Pas in de 16e eeuw komen er belangrijke wijzigingen in de teeltwijzen, men ging toen o.a. citrusplanten plaatsen in ruimten, welke men 's winters door losse houten schotten kon beschermen. In deze schuren stookte men kachels om de planten vorstvrij te houden. Ook bracht men planten 's winters in kelders met hetzelfde doel. In de 17e eeuw ontstaat de z.g. oranjerie, d.i. een vast gebouw met ramen aan de zuidzijde in het muurvlak, waar 's winters vast opgestelde kachels werden gestookt. Stoken werd in het algemeen eerst gedaan, wanneer in de oranjerie een vliesje ijs op het water kwam. Men wist toen reeds, dat te hoge verwarming bij het weinige licht in deze ruimten een nadelige invloed op de planten had. Deze ruimten werden ook wel vorstvrij gehouden met open vuren, vuurtesten, kaarsen en flambouwen.

In de 18e eeuw ontwikkelden zich de muurkassen, doordat men de ramen groter maakte en in schuine stand ging plaatsen. Boerhaave vertelt ons, dat de helling van het glas zodanig gekozen werd, dat de zonnestralen midden in de winter en midden op de dag loodrecht op het glas vielen. De eerste muurkassen hadden alleen in de schuine zuidzijde glas, de rest was metselwerk ($\pm$ 1700). Doordat men de nok en de zijkanten ook van glas ging voorzien ontstonden de z.g. lessenaar- en kopkassen ($\pm$ 1760). Het

glas bestond tot nu toe uit ruitjes van maximale maten van 22×17 cm, welke in lood waren gevat. Na 1730 wordt voor het eerst over stopverf gesproken. Deze kassen werden gelucht met luikjes en schuivende ramen en gedekt met vrij zware latten, zeildoeken, kleden en luiken.

Verwarmingsinstallaties kwamen nu ook voor; men bouwde tegen de noordwand ovens, soms in en soms buiten de kas, waarbij de rookkanalen door de kas werden gevoerd of als een soort labyrint in de achterwand en later in de bodem van de kas werden gemetseld. Het stookmateriaal was hout en turf en eerst later hoofdzakelijk steenkool.

Ook in de 19e eeuw werden nog het meest muurkassen gebouwd. Nu begon zich echter de tweezijdige bouw der kassen te ontwikkelen. Waren de kassen, tot nu toe hoofdzakelijk voor liefhebberijen en eigen behoefte, in het begin der 19e eeuw trad (noodzakelijk geworden door grotere bevolkingsdichtheid) het kweken voor de handel meer op de voorgrond. Het is begrijpelijk, dat hierdoor de ontwikkeling en de vergroting van de kassen intensiever werd aangepakt, waardoor steeds betere resultaten werden verkregen. Men ging o.a. kassen bouwen met gebogen dak wat mogelijk was, doordat men ijzeren roeden kon maken (1815). In het einde der 19e eeuw werden zelfs proeven genomen met geheel betonnen kassen, dus beton, zowel voor de onderbouw als voor de roeden. De ruiten werden in de loop van de tijden groter, zodat wij na de ruitjes van 22×17 cm in de 18e eeuw nu kassen hebben met z.g. eenruiters 141×72 cm en men neemt nu in Amerika proeven met kassen van z.g. kunstglas, waarbij de roeden geheel vervallen.

De verhouding tussen het glas en de oppervlakte van de kas is in de loop der eeuwen steeds meer gewijzigd ten gunste van het glas; in de lichtste kassen der 17e eeuw glas ca 45 pct.; 18e eeuw glas ca 75 pct.; 19e eeuw glas ca 85 pct.; 20e eeuw glas ca 95 pct.

De verwarming van de kas in de 19e eeuw bestond hoofdzakelijk uit warm water terwijl stoomverwarming in gebruik kwam.

In onze eeuw wordt naast de verwarming van de kassen ook veel aandacht besteed aan de verlichting van de planten. Men neemt o.a. in Wageningen en in Eindhoven proeven met diverse soorten licht om planten te bestralen met de bedoeling het productiecijfer wat kwaliteit en hoeveelheid betreft op te voeren. Dit is voor ons als liefhebbers van weinig belang en bovendien zijn er nog te weinig resultaten van bekend en in mijn bezit om hierover uit te weiden. Wij moeten het doen met het zonlicht en de kunst is om met zo min mogelijk kosten de beste resultaten te krijgen. Daarom is het voor ons van belang te weten, dat we de beste resultaten met onze planten krijgen wanneer we in perioden van zonnig weer het glas geheel kunnen verwijderen en alleen tijdens een natte periode en bij koud weer de planten onder glas houden. Voor hun groei hebben de planten van de voor ons onzichtbare stralen nodig o.a. infrarood en ultraviolet; deze worden door glas slechts voor ± 10 pct. doorgelaten, de overige 90 pct. gaan door reflectie en absorptie verloren.

In verband hiermee is het begrijpelijk dat de platte bak met eenruiters ideaal is voor de zomermaanden, de verwarming in de winter is echter vrij omslachtig en het is te schadelijk als we het glas oplichten om de planten te bekijken. Daarom is het idee van kastype, dat in Engeland een „pit” wordt genoemd (zie hierover Succulenta 1949, p. 26) voor ons bijna ideaal.

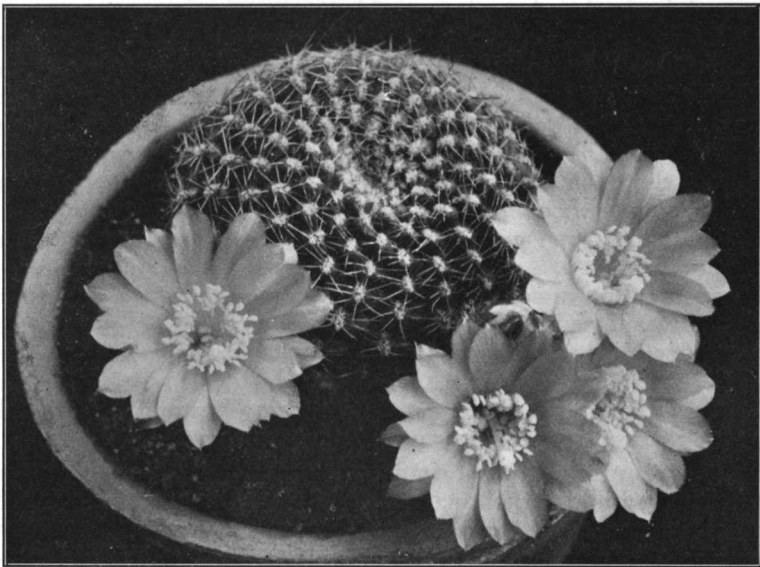
D. R. Meesters.

Mediolobivia duursmaiana Bckbg.

Van de circa 20 soorten en variëteiten die volgens Krainz (in Sukkulenkunde 1947, p. 18) bekend zijn, is *Medlob. duursmaiana* niet de meest voorkomende. Zij behoort, met o.a. *Medlob. aureiflora* Bckbg en *Medlob. sarothroides* (Werd.) Buin., tot het ondergeslacht der *Eumediolobivia* Bckbg (syn. *Setirebutia* Fric) die samen met de *Pygmaeolobivia* Bckbg in het systeem Backeberg het geslacht der *Mediolobivia's* vormen.

Mediolob. duursmaniana is door Backeberg in Blätter für Kakteenforschung 1934, pag. 9 als volgt beschreven:

Groepen vormend; plantenlichaam donkergroen, roodachtig overwaasd; de onderste tuberkels tamelijk plomp en vlak en tot violetzwart getint, spiraal-

Mediolobivia duursmaiana Bckbg.

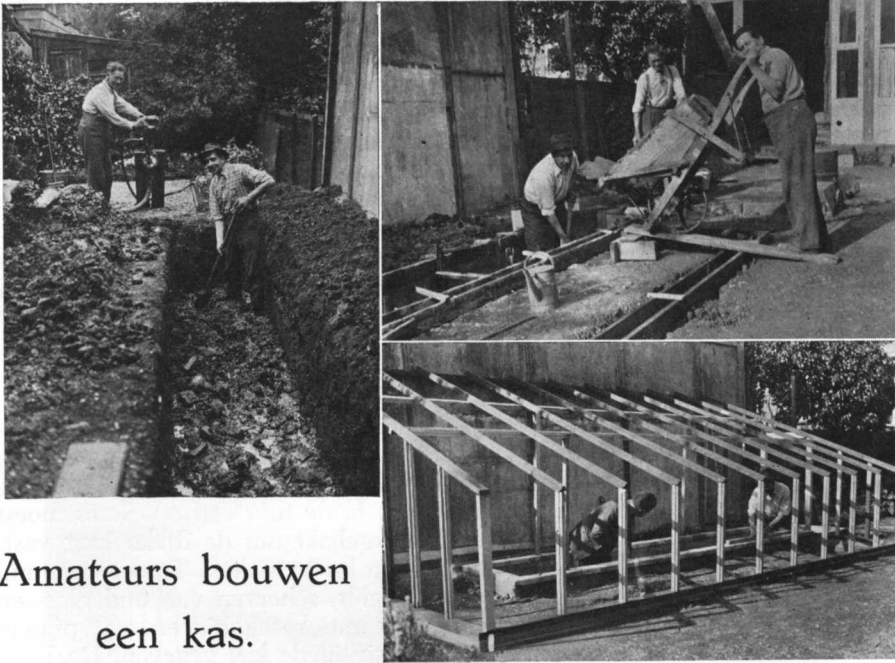
foto: Uitewaal.

vormig geplaatst. Areolen 5 mm van elkander, aanvankelijk geelachtig wit viltig. Circa 10 witte, dunne borstelachtige randdorens, één recht opstaande, circa 3 mm lange, witte middendoren met geelachtige punt. Bloem slank, trechtervormig, oranjegeel, keel wit, bloembuis behaard en beschubd. Vrucht bruinrood, beschubd en beborsteld. Zaden dof, bruinzwart. Vindplaats: Salta, 3000 meter.

De vraag over de verwantschap der *Eumediolobivia* heeft reeds veel pennen in beroering gebracht, een juist antwoord op deze vraag vereist een nauwgezette studie; het laatste woord is hierover nog niet gesproken.

Wij zijn geneigd als we de *Lobivia's* en de *Mediolobivia's* met elkaar vergelijken, laatstgenoemde eerder bij de *Rebutia's* dan bij de *Lobivia's* te scharen, vandaar dan ook, dat voor velen de naam *Mediolobivia* verwarrend en misleidend is.

A. J. Brederoo.

Amateurs bouwen een kas.

Mijn oude kasje diende door een nieuwe, grotere kas vervangen te worden. Het hout van het oude kasje was grotendeels verrot, zonder bijzondere voorzorgsmaatregelen te nemen had ik het destijds onmiddellijk op de bodem van de tuin gebouwd; niettemin heeft het mij ruim veertien jaren goede diensten bewezen. Om het warmte afgevend oppervlak klein te houden was het kasje, dat tegen een schuur in de tuin geplaatst was, laag gehouden, een loopgraaf maakte het mogelijk, dat ik er net rechtop in kon staan. Die loopgraaf heeft me evenwel heel wat natte voeten bezorgd. Eigen domme schuld; achteraf, na de eerste de beste fikse regenbui, bleek dat het grondwater in de loopgraaf steeg en dan kon ik mij een hele poos in de kas niet anders bewegen dan gebukt huppelend over een aantal omgekeerde bloempotten of een daarop gelegd houten plankier.

Het is nu zo ongeveer al een viertal jaren geleden dat de nieuwe, mijn huidige kas gebouwd werd. Dit is slechts mogelijk geweest dank zij de geheel belangeloze, vriendelijke en krachtdadige hulp van twee Amsterdamse leden-liefhebbers. Niet alleen maakte mij dat het bouwen van een kas financieel mogelijk, maar geheel alleen zou ik daar ook geen kans voor hebben gezien omdat voor zo'n karwei als deze een paar potige mannetjes onmisbaar zijn. Dit waren de heren van Hoften en Buitenhuis; ik kan niet nalaten nogmaals een woord van hartelijke dank tot deze beide heren te richten, van wie de eerste het leeuwenaandeel van het vele werk voor zijn rekening heeft genomen.

De bijgaande illustraties geven een beeld van enkele stadia gedurende het ontstaan van dit stukje werk; met enige aanvullende bijzonderheden wil ik trachten van de gehele gang van zaken een enigszins overzichtelijk beeld te geven.

De vorm van de nieuwe kas moest dezelfde zijn als die van mijn oude kasje; een schuin oplopend dak tegen de muur van een betonnen schuur, die in de tuin van mijn buurman staat en waarvan de achterwand mijn tuin begrenst; een loopgraaf, nu van beton, moest het grondwater weren; verhoogde tabletten waren niet nodig omdat de planten op de iets verhoogde bodem met de potten in de turfmolm zouden worden ingegraven. Er werd een werktekening gemaakt schaal 1 : 20. Lengte van de kas $5\frac{1}{2}$ meter; het tablet aan de tuinkant 1 meter breed, dat aan de kant van de muur 80 cm breed, aan de achterzijkant doorlopend en sluitend aan het andere tablet; loopgraaf 70 cm breed en diep; voorkant van de kas 60 cm hoog, het dak oplopend tegen de wand van de schuur tot 1.60 m hoog; omdat het hout niet goed op maat was gezaagd werden deze laatste maten respectievelijk 80 cm en 1.70 meter. Het benodigde hout (op maat gezaagd, eventueel met sponningen) cement, betonijzer, grind, glas, een flink aantal ijzeren hoeken en andere benodigdheden werden besteld.

Dan togen we aan het werk. Om te beginnen het graven van de loopgraaf, een zware karwei in de kleiachtige grond, een pomp moest worden geslagen om het grondwater zoveel mogelijk weg te pompen. Met de uitgegraven grond hoogden we de borders in de tuin wat op. Soms moest de grond met een pikhouweel worden losgehakt om de dikke laag vastgelopen grind met daaronder een laag puin los te maken. Tussen het puin vonden we — helaas — gebroken oude tegels, scherven van oud glas- en aardewerk, pijpenkoppen, enz.; één mooi antiek tegeltje en wat pijpenkopjes heb ik bewaard en later een plaatsje in de kas gegeven. De loopgraaf werd ongeveer 60 cm langer gemaakt dan de kas zou worden, omdat een stoep van twee treden toegang moest geven.

Intussen was het bestelde materiaal ontvangen en werd de houten bekisting gemaakt, om later het beton in te storten (het hout voor de bekisting konden wij lenen), terwijl het ijzer werd gevlochten, dat diende om het beton te wapenen. Dit laatste was vooral nodig voor de vloer in de loopgraaf, die immers later bij eventuele verzakking gemakkelijk zou kunnen scheuren, ook voor het betonnen muurtje, waarop de kas rondom (uitgezonderd natuurlijk bij de ingang) moest rusten, werd ijzer gevlochten, waarbij rekening werd gehouden, dat hier en daar een stuk van ongeveer 15 cm boven het beton moest uitsteken; waartoe zal straks blijken. Op een in de tuin provisorisch van tegels gemaakt vloertje werden de ingrediënten voor het beton gemengd en daarna met een kruiwagen of emmer naar de plaats van bestemming gebracht. Zo'n emmer met specie is een loodzwaar vrachtje!

Met dat al zag het er werkelijk naar uit, of werklieden van Publieke Werken met een karwei bij me in de tuin bezig waren. Hopen grind, zand, cement, uitgebaggerde grond (ongelooflijk hoeveel er nog uit zo'n loopgraaf komt), besmeurde mannen in baggerlaarzen en... maar pompen totdat het beton voldoende hard geworden was. Die loopgraaf is een heel karwei geweest, die menige zweetdruppel heeft gekost.

Daarna konden we aan een van de prettigste werkjes beginnen, het opbouwen van het houten geraamte van de kas. In de zwaardere balken (10×5 cm) rondom, waarop later al het staande hout bevestigd zou worden, werden gaten geboord en wel op de plaatsen die corresponderden met de stukjes betonijzer, die we boven het beton hadden laten uitsteken, waarna de balken over deze stukjes betonijzer werden heengeschoven en de nog uitstekende stukjes krom en plat werden geslagen. Dat zat muur-

vast! Al de staande roeden (4×5 cm) voor het glas en ook de iets dickere hoekstijlen (de staande deurstijlen waren al bij het beton storten een eindje in de zijwanden van de loopgraaf geplaatst) zijn met ijzeren hoeken aan de liggers vastgeschroefd; ook de roeden die op de staande roeden rusten en vandaar schuin oplopend naar de schuur aan een dwarsbalk tegen de muur bevestigd zijn. Aan de binnenkant van het geraamte van het dak zijn twee dwarsbalken (5×5 cm) over de hele lengte van de kas aangebracht, deze balken steunen het dak omdat ze op hun beurt door even dikke, staande balkjes worden gesteund die op de rand van het beton van de loopgraaf rusten. Het dak is daardoor stevig geschraagd, het circa $5\frac{1}{2}$ bij ruim 3 meter grote dak ligt nog steeds zo vlak als een spiegel. Een en ander is op de

Een kas is voor de liefhebber een kostelijk bezit; voor de meeste succulenten is het slechts een ideale bergplaats gedurende de winter.

bijgaande foto's vrij duidelijk te zien. Daarop kan u ook zien dat op de betonnen bovenrand van de loopgraaf kalkstenen zijn gemetseld, wat erg netjes staat. De staande balkjes die de lange onder het dak bevestigde dwarsbalken steunen, zijn op deze kalkstenen onwrikbaar bevestigd; in de steen is nl. een gaatje geboord en aan de onderkant van het balkje is een stevige, koploze spijker geslagen.

Het schilderwerk heb ik voor eigen rekening genomen. Het dadelijk na ontvangst gemeniede hout heb ik twee maal gegrond met loodwit en daarna in de glansverf gezet. Het was nog een heel werkje, want elke balk of lat bleek vier of eigenlijk zes kanten te hebben!

Daarna kon met het glas leggen begonnen worden, waarvoor glas werd gebruikt van nogal groot formaat, nl. 47×60 cm; dat met de glasmaat voor de onderlinge afstand van de roeden reeds rekening was gehouden, spreekt vanzelf. Die twee kisten glas liggen op het dak en de voorkant van de kas, voor de zijkanten had ik nog glas van kleiner formaat. Nadat het glas op de kas lag, was het onderlinge verband in het geraamte nog steviger

geworden! Ik heb de kas laten kitten, d.w.z. de sponningen worden met kit (een teerproduct, dat enigszins week blijft maar niet echt hard wordt) volgespoten; de verhitte, vloeibare kit, die echter spoedig stolt, wordt uit een spuit gedrukt terwijl men deze langs de sponningen laat glijden. Een werkje, dat in enkele uren klaar is. De kit laat niet los, zoals met verharde stopverf vaak het geval is, jaren blijft de kas lekvrij, terwijl men voor lekages tuben kit kan krijgen.

Een oude op maat gezaagde deur bij de ingang, een raam in de achterzijkant, een van zink vervaardigde goot en andere kleinere werkjes — ik heb bijv. de wand van de schuur wit gekalkt waardoor het licht in de kas gereflecteerd wordt — voltooiën het geheel.

Voor amateurswerk mag mijn kasje gezien worden, nog nergens heb ik tot nu toe een noemenswaardige verzakking, kieren of iets dergelijks kunnen constateren. Maar, zoals het ons ook wel in het leven gaat, achteraf bezien zijn er fouten gemaakt of zou je iets anders doen als je het nog eens opnieuw moest doen. We hadden b.v. de dikkere, op het beton liggende balken schuin moeten afzagen, zodat het water er gemakkelijk afloopt, nu blijft het er op staan en kan ik ze wel elk jaar opnieuw schilderen, ik ben trouwens van plan ze nu te teren. Verder bleek het beton niet absoluut waterdicht te zijn; hierin bracht een mij bezoekend cactusliefhebber, de heer *B r a v e n b o e r*, uitkomst. Deze vakman heeft de muren van de loopgraaf besmeerd met cement vermengd met waterglas, misschien zat er nog iets anders door en is dat een beroepsgeheim, maar in elk geval is het afdoende geweest. Naar mijn zin is de kas ook wat hoog geworden, als ze lager was, hadden de planten dichter onder het glas gestaan, bovendien kweek ik vrijwel uitsluitend laag blijvende soorten. Een voordeel is, dat ik nu ook hoog wordende planten kan kweken en tegen de muur van de schuur planken kon maken waardoor ik veel meer planten kan bergen.

Voor hetzelfde geld, misschien wel voor minder, althans met minder inspanning hadden we een gewone kas op een stenen muurtje kunnen bouwen, waardoor tevens de tabletten hoger waren gekomen en de planten in voor- en najaar minstens een week langer van de zon zouden kunnen profiteren; mijn tuin is nl. vrij ongunstig gelegen, midden in de stad, door hoge huizen omringd, zij het gelukkig op een nogal behoorlijke afstand. Op hogere gronden is geen loopgraaf van beton nodig om grondwater te weren, en kan men haar eenvoudig met wat planken of tegels bekleden. Voordelen: geringere bouwkosten en geringere brandstoffenverbruik.

Tenslotte nog iets over de kosten, hetgeen sommigen wel zal interesseren. De heer *v. H o f t e n* kende een nogal billijk adres waar hij het materiaal kon bekomen en we hebben b.v. het hout voor de bekisting en de pomp heel voordelig kunnen lenen. Het cement (500 kg), zand en grind (van elk ± 1 m³) kostte ongeveer 65 gld.; het benodigde hout (incl. zaagloon) kwam op ca 125 gld.; de twee kisten glas kostten 55 gld.; aan ijzerwaren, zoals ijzeren hoeken, schroeven, spijkers enz. ongeveer 12½ gld. Te zamen dus ruim 250 gld. Wat ik voor het kitten betaald heb, herinner ik me niet meer, wel dat het erg mee viel. Daarbij komen dan nog verschillende kleinere uitgaven, zoals de deur, de kalkstenen en het gootje. De gezamenlijke kosten waren plusminus 300 gld.

De kas is gebouwd in '49. Voor hetzelfde bedrag zou ik natuurlijk nooit zo'n mooie en ruime kas hebben gekregen, had ik niet de belangeloze hulp gehad van hulpvaardige cactusliefhebbers. Begin Mei waren we met de bouw begonnen; 6 weken later was de kas zo goed als klaar. In aanmer-

king dient daarbij te worden gennomen dat hoofdzakelijk 's avonds, niet eens elke avond, een paar uur gewerkt kon worden en alleen de Zaterdagmiddagen, als het tenminste droog weer was, gelegenheid boden om met ons werk op te schieten.

(Foto's van de schrijver).

A. J. A. Uitewaal.

Verhoogde bloeibaarheid

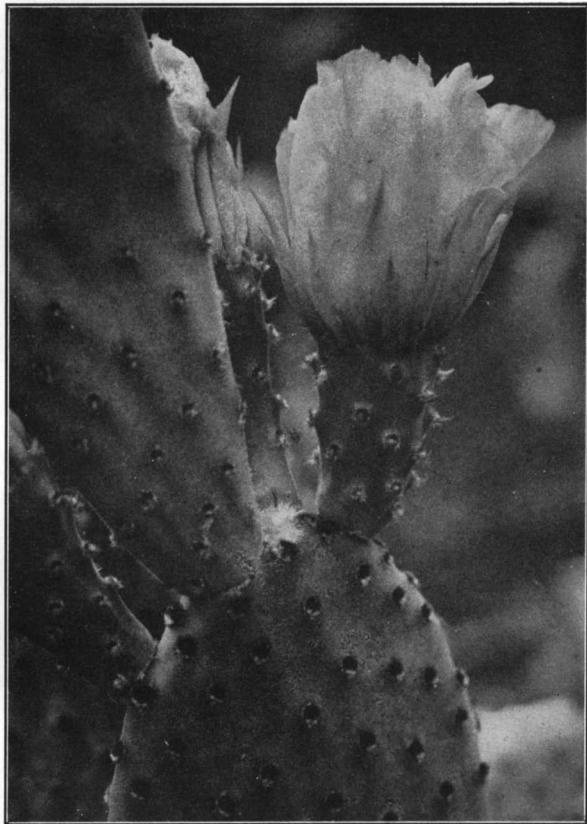
Het lijkt ons nuttig eens iets mede te delen over onze ervaring van de „kunst” om sommige cactussen in bloei te krijgen. We willen dus niet spreken over gemakkelijk bloeiende soorten, zoals *Rebutia's*, *Parodia's* of *Lobivia's*, maar over soorten die bij ons de naam hebben moeilijk te bloeien.

Mij is n.l. gebleken, dat de bloeibaarheid sterk begunstigd wordt door een speciale samenstelling van 't grondmengsel. Het grondmengsel dat wij gebruiken is nogal afwijkend van hetgeen de liefhebbers gewoonlijk gebruiken. De samenstelling is als volgt:

1/3 verteerde paardenmest (mest, die gebruikt is voor de pittenbak van de komkommers); 1/3 gewone tuinaarde; 1/3 houtas (houtas bevat veel kali en vele z.g. sporenelementen, welke bij het verbranden van hout overblijven; ook bevat houtas steeds veel houtskooldeeltjes). Op elke emmer van dit grondmengsel wordt een flinke handvol Thomasslakkenmeel en patentkali toegevoegd.

Door dit grondmengsel te gebruiken kregen we in bloei: *Trich. schickendanzii*, een plant van 2½ jaar oud, 35 cm hoog, de bloem heeft een prachtige, witte kelk; *Trichocereus lamprochlorus*, met eveneens een mooie, witte *Op. vestita*, rood bloeiend. Vooral wat *Opuntia* betreft, willen we de aandacht vestigen op die soorten, die door gebruik te maken van voornoemd grondmengsel zeker zullen bloeien. Dat zijn: *Op. microdasys* en *Op. microdasys rufida*, beide planten bloeien reeds vanaf hun 2e jaar met fraaie, gele bloemen die een koperkleurige weerschijs hebben. *Op. microdasys var. albispina* hebben wij echter nog niet in bloei kunnen krijgen, ook niet door kunstgrepen te gebruiken zoals het laten „hongerigen” Verder bloeiden *Op. bergieriana*, *Op. aurantiaca* en *Op. pentlandii*, alle werkelijk gemakkelijke bloeiers.

Opuntia's zijn overigens over het algemeen heel fraaie planten. Wij hebben een 40-tal soorten, waarvan vooral sommige, zoals *Op. leucotricha* en *Op. pilifera* met de andere cactussen prachtig contrasteren.

Bloeiende *Op. microdasys rufida*.

foto: Uitewaal.

G. Eerkens.

VERSLAG van de Algemene Vergadering gehouden op 27 Juni 1953 te Rotterdam.

Uitgenodigd door de afdeling Rotterdam waren in de morgenuren van 27 Juni, 25 leden van Succulenta samengekomen in het nieuwe Groothandelsgebouw te Rotterdam. Na verwelkomd te zijn door de heer Wit, voorzitter van de afdeling, vertrok het gezelschap naar Diergaarde Blijdorp, waar de tropische kassen onder deskundige leiding bezichtigd werden.

In de namiddag, eveneens in het Groothandelsgebouw, opende de heer G. J. Mol, als 2de voorzitter van Succulenta, de Alg. Vergadering, daar de heer Buining door ambtsbezigheden verhinderd was de vergadering bij te wonen.

Spr. begroette de ruim 50 aanwezigen, bracht dank aan de afd. Rotterdam voor de organisatie van deze bijeenkomst en moest in het openingswoord zijn spijt uitdrukken, dat vóór deze Alg. Vergadering in het tijdschrift geen financieel verslag over het jaar 1952 was opgenomen, zoals op de vorige jaarvergadering was verzocht. Het volgend jaar zal zeker met dit verzoek rekening worden gehouden.

Hierna werd overgegaan tot de agendapunten.

De notulen der vorige Alg. Vergadering werden onveranderd goedgekeurd. Het verslag der werkzaamheden over het afgelopen jaar door de secretaresse, werd met aandacht gevolgd en met dank aanvaard.

Daar de penningmeester van Succulenta, de heer G. D. Durisma, door drukke werkzaamheden verhinderd was deze vergadering bij te wonen, las de voorzitter het financieel verslag voor, waarna dit zonder wijzigingen kon worden aangenomen. Het batig saldo op 31 December 1952 bedroeg f 1.721,60.

Bij acclamatie werden de twee periodiek aftredende hoofdbestuurders herkozen. Het zijn de heren: A. F. H. Buining en G. D. Durisma.

De begroting voor het jaar 1953, gepubliceerd in nummer 1 van Succulenta 1953, gaf geen aanleiding tot opmerkingen.

De behandeling van punt 7 der agenda besluit het contributiebedrag voor 1954 te handhaven op f 5,00.

Tot het nazien van de rekening en verantwoording over het jaar 1952 worden benoemd de heren J. I. Groenhuizen te Voorburg en L. Wit te Schiedam.

Na enige bespreking wordt, op voorstel van de afd. Nijmegen, besloten de volgende Algemene Vergadering in 1954 in Nijmegen te houden.

Bij behandeling van punt 10 der agenda komen de ingekomen voorstellen aan de orde: Het stichten van een publicatiefonds. De heer Uitewaal licht dit voorstel toe, waarbij hij er de nadruk op legt, dat dit fonds zal worden bestemd voor bijzondere publicaties, waarvoor slechts meergevorderden en specialisten interesse hebben en waarvoor in het tijdschrift geen ruimte kan worden afgestaan. Na enige discussie, waarbij door Dr. van Beek de vraag wordt gesteld of men niet te optimistisch is, wordt dit voorstel aangehouden met een proeftijd van één jaar. De heer Verbeek Wolthuys zou in het vervolg gaarne enige toelichting bij de voorstellen in het tijdschrift opgenomen willen zien. Aan dit verzoek zal in de toekomst worden voldaan.

Overgegaan wordt nu tot het tweede voorstel, het vervaardigen van nieuwe folders. Nadat het voor en tegen van de tegenwoordige folder is besproken, wordt het voorstel aangenomen, waarbij aan het hoofdbestuur wordt overgelaten een nieuwe folder te laten vervaardigen. In aansluiting hierop komt een raambiljet als propagandamiddel ter sprake, waarvan de uitvoering eveneens aan het hoofdbestuur wordt toevertrouwd. Het derde voorstel, het opnieuw vervaardigen van verenigingsinsignes wordt zonder discussie aangenomen.

In de pauze waren de Belgische leden gearriveerd, met de spreker van deze middag, de heer André de Prins, leraar in Boecheut. De spreker kondigt nu zijn voordracht aan, welke als onderwerp heeft „De soorttechtheid van onze planten in verband met de wet van Mendel”. Het deed het hoofdbestuur en de leden van Succulenta buitengewoon veel genoegen voor de eerste keer een Belgische spreker te horen op onze Algemene Vergadering. De heer de Prins is een vlot causeur en met veel aandacht werd zijn voordracht gevolgd. De Voorzitter dankt spreker namens alle aanwezigen voor diens leerzame causerie, waarna de rondvraag aan de orde komt.

De heer Bommeljé vraagt alle leden hun volle medewerking te willen verlenen aan de redacteur van Succulenta bij het samenstellen van artikelen in het tijdschrift. Mej. v. d. Thoor n doet een beroep op alle leden, zaden beschikbaar te willen stellen voor het Clichéfonds. Zelfs de kleinste hoeveelheid is welkom.

In zijn slotwoord bracht de Voorzitter dank aan alle aanwezigen voor de prettige wijze waarop deze vergadering werd gehouden.

SECRETARESSE.

D. BOUWMAN

Binnenl. Groothandel
Export

Grote sortering Cactussen
en prima Vetplanten

DIJKWEG 58 - HONSELERSDIJK - TELEFOON K. 1740-4972.

Succulenten

J. KROON

Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 - Postadres: Veurseweg 58, Voorschoten.

G. Besseling, No. 30, Oudijk, Westwoud.
G. Groen, Javastraat 82, Den Helder.
A. Vogelenzang, Barbarossastraat 19,
Haarlem-Oost.
L. Hazenberg, Zuideinde 326, Oostzaan.
J. Zijlstra, Sneeuwbalstraat 45 II, Am-
sterdam-N.
L. Feith, Middelweg 3, Zwolle.
H. Bonke, Sallandstr. 32, Zwolle.
A. van Beuningen, Papaverstraat 6, Nij-
megen.
Mej. J. Verhagen, Rooseveltlaan 270,
Amsterdam-Zuid.
E. H. Evers, Bladstraat 14, Utrecht.
C. Groeneveld, Goudenregenstraat 5b,
Rotterdam-Zuid.
Mevr. Brouwer-Arends, Appelstraat 43,
Deventer.
W. Diks, Hovenierstraat 50, Deventer.

BELGIE :

Ernest Thijs, St. Bernardsesteenweg 515,
Hoboken.
Leo Gerritsen, Braziliestraat 6, Zand-
vliet (Antwerpen).
Jul. Delleuse, Lierssesteenweg 23, Duffel.
Joz. de Deken, Thibautstr. 57, Deurne Z.
M. Beatse, Broeckstr. 95, Ronse, W. Vl.
Joz. Bogaerts, de Bruynlaan 111, Wilrijk.
L. Mortelmans, Nijverheidstr. 29, Antw.
Alb. Leysen, P. J. Nauwelaarstraat 14,
Berchem.
Ren. Godaert, Kerkstraat 120, Ganshoren
Brabant.
Mevr. Yvonne Rahier, Mechelsesteenweg
225, Antwerpen.
Arm. Wilboorts, Dixmuidelaan 296,
Berchem.
Marc. Meylemans, Godefriduskaai 32,
Antwerpen.
Jor. Baaths, Stationstraat 9, Essen,
(Antwerpen).

René Berten, Prins Albertlaan 48, De
Panne.
Henri de Bruyn, Turnhoutsebaan 287,
Deurne-C.
Chr. Verbruggen, Hoogstraat 59, Antw.
J. Ackerman, Nieuwstraat 59, Essen
(Antwerpen).
Dr. L. de Preter, St. Lutgardisstraat 20,
Merksem.
Gust. Schellekens, Paschendalestraat 17,
Berchem.
George de Herdt, Kaphaanlei 80, Mortsel.
J. van Agtmael, St. Jansstraat 33, Essen
(Wildert).
K. Sanctorum, Schriek 203, Ekeren.
Aug. Grisay, Maarschalk Gerardstraat
12, Antwerpen.
Jac. Verbert, Jul. Moretuslei 360, Wilrijk
Aug. Daniels, Turnhoutsebaan 200,
Schilde.
Louis Clymans, Schulstraat 17, Antwerp.
Alois Fissers, Huidevetterstraat 50, Ant-
werpen.
Mej. Jacq. de Baeck, Koerspleindreef
101, Kapellen.
M. de Bruijcker, Vrijheidslaan 33, Gent.
Ed. Cnudde, St. Laureusstraat 33, Antw.
Jacq. Bierebeek, Zeilstraat 42, Antw.
Paul Herreman, Morpheusstr. 32, Ber-
chem.
Ad. Verhoeven, Pieter Genardstraat 37,
Antwerpen.

ANDERE LANDEN:

M. Riff, Saint-Amand-les-Eaux (Nord),
Frankrijk.
Dr. A. L. Geyer, Suid-Afrika-huis, Tra-
falger Square, London W.C. 2, Engel.
H. Fukase, 1758 Kameino, Fujisawa City,
Kanagawa Prefect, Japan.
Mevr. H. J. Bresler, Kingsweg 149,
IJsterplaat, Kaapstad, Zuid-Afrika.

Flinke sortering

Import - Export

Cactussen en andere Vetplanten

bij **W. J. van Kempen**

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen, Tel. 23377, Giro 547230

IS U AL IN HET BEZIT VAN HET BOEK

CACTUSSEN en VETPLANTEN

Hoe ze met succes te kweken ?

door A. J. A. UITEWAAL.
Gedrukt op fraai kunstafdrukpapier.

Uitgave : SUCCULENTA.
Op bijna elke pagina een afbeelding.

Prijs voor leden van Succulenta f 5.—. Bestellingen en betalingen te richten aan Mevr. J. Grullemans-van Berghem, Hereweg 19, Lisse, postgiro 551220.

Belgische leden kunnen het bedrag, frs 75.—, voldoen t.n. van Penningmeester Pereskia, de heer René Vermeiren, Edm. Thieffrylaan 98, Mortsel, België, postrekening nr. 52 29 23.

Bestuursmededelingen.

MET VACANTIE !

Daar de secretaresse Mevr. J. GRULLEMANS, Hereweg 19, Lisse van 12 September tot 10 October met vakantie in het buitenland verblijft, zal in die tijd binnengekomen correspondentie, eerst na 10 October kunnen beantwoord worden.

Voor opgave van nieuwe leden kan men zich wenden tot Mej. v. d. THOORN, Elburgerweg 57, Apeldoorn.

CLICHÉFONDS I.

De heren L. WIT te Schiedam en J. I. GROENHUYZEN te Voorburg hebben de administratie over 1951—1952 van het Clichéfonds gecontroleerd en de afrekening, zoals die gepubliceerd is in Succulenta 1953 no. 2, accoord bevonden.

CLICHÉFONDS II.

Begon de zaadverkoop twintig jaar geleden met enkele tientallen pakjes zaad, in 1936 was het aantal zendingen zaad of zaailingen, door de Hr. Swüste beschikbaar gesteld, gestegen tot 55.

In 1940 was het batig saldo van de zaad- en plantenverkoop, nadat verschillende cliché's waren aangeschaft, f 3.54. In 1941 was er een tekort van f 33.52; doch het jaar 1942 bracht een batig saldo groot f 5.64.

Het is een verheugend feit, dat het aantal bestellingen bij het clichéfonds telken jare groter wordt en dientengevolge de inkomsten toenemen.

Het is evenzeer een verheugend feit, dat de gelden, die het clichéfonds voor cliché's beschikbaar kan stellen, toereikend zijn om „alle” cliché's voor ons orgaan te bekostigen, en er, hoewel de prijzen voor de cliché's heel wat hoger zijn dan vroeger, op het eind van 1952 toch een flink bedrag n.l. f 347.95 in kas was.

In 1944 waren er 48 leden, die zaad bestelde. Na de oorlog in 1946 kwamen er slechts 27 bestellingen. Het aantal

groeide van 89 bestellingen in 1948 tot 205 in 1951-52 en bereikte dit jaar het getal 251. De eerste bestelling kwam binnen op 7-11-'52 de laatste op 15-8-'53.

Allen, die zo welwillend waren zaad af te staan voor het goede doel, n.l. het plaatsen van veel afbeeldingen in Succulenta en het verschaffen van goede zaden tegen matige prijs aan onze leden, worden hierbij hartelijk bedankt. Wij hopen, dat zij ook dit jaar het clichéfonds niet zullen vergeten en wij hopen tevens, dat vele leden, die tot nu toe nog nooit zaad voor het clichéfonds beschikbaar stelden, zullen bedenken, dat „veel zaad” in het bezit van het clichéfonds „voorspoed” voor Succulenta betekent.

J. J. E. v. d. THOORN.

DE 800 GEPASSEERD.

Het verheugt ons te kunnen mededelen, dat het ledental van Succulenta, dat vorig jaar omtrent 700 was, nu, bij het verschijnen van dit blad, de 800 is gepasseerd. Hebt u daar ook aan meegewerkt? Zo niet, doe dan ook eens uw best een nieuw lid te winnen. Waarom zou u niet slagen in hetgeen anderen wèl is gelukt?

Ruil- en Verkoopaanbiedingen.

Wie heeft of weet te koop een gebruikte doch prima petroleumkachel (die geel en blauw kan branden) voor verwarming van een kas van circa 25 m³ inhoud. A. J. A. UITEWAAL, Alex. Boersstraat 25 huis, Amsterdam-Zuid.

Wie kan mij helpen aan een stek van Aronskelk met gele bloem? Mevrouw VAARBERG, Rijksweg 523, Santpoort.

Nieuwe Leden :

A. B. ter Brugge, Rozenstr. 82, Almelo.
J. van Gemen, Ritzema Bosstraat 20, Amsterdam-O.

C. de Weert, Marktstr. 6, Almelo.
Mevr. Rengers, Fransestr. 73, Nijmegen.

import
export

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen   Leyweg 24
's-Gravenhage